

LITERATURA L'editor Emili Rosales assegura que és una "joia literària" amb tots els ingredients per esdevindre un clàssic

Proa trau a la llum un llibre desconegut d'Arbó: 'Els homes de la terra i el mar'

Trenta-un anys després de la mort de Sebastià Juan Arbó, l'editorial Proa publica, el dia 6 de maig, una obra de l'escriptor que fins ara era pràcticament desconeguda. Es tracta d'"Els homes de la terra i el mar", unes memòries d'infantesa publicades en castellà el 1961 que desdoblen un "Arbó nou", segons l'editor Emili Rosales.

LA RÀPITA L.B.

El motiu pel qual *Els homes de la terra i el mar* ha sigut fins ara un llibre pràcticament desconegut és que poc després que el llibre es publicàs (l'any 1961) l'editorial Argos va haver de tancar portes. És per això "que molt poca gent té aquest llibre o l'ha pogut llegir", explica Emili Rosales, director editorial del Grup 62. "Paradoxalment, és un llibre essencial en l'obra d'Arbó, llegint-lo entens tota la seua obra", insisteix. Aquest llibre comportarà, per tant, un "descobriments" per a molts lectors, en primer lloc perquè es tracta d'una obra pràcticament introbable que molt poca gent ha pogut llegir i en segon lloc perquè revela una nova faceta de l'autor: "la gent se sorprendrà i descobrirà un Arbó nou". Segons Rosales, en aquest llibre de memòries d'infantesa "trobem la cara A de l'ADN d'Arbó", ja que està escrit amb un "un to vitalista, poètic, optimista, és una delícia de llibre". En canvi, en les seues novel·les "trobem la cara B del seu ADN, un to més existencial, més dramàtic i més complex".

UN NOU CLÀSSIC *Els homes de la terra i el mar* té, a més a més, tots els

components per convertir-se en un clàssic. Arbó va escriure aquestes memòries d'infantesa quan tenia 59 anys i, tot i ser escrites des de la innocència, amb una visió molt oberta i un to molt vitalista i optimista de la vida, "van ser escrites després de passar pel filtre de la seua experiència i la seua saviesa narrativa". Per tant, no estem només davant uns records d'infantesa, sinó també hi ha una visió de la vida i del món dins una història explicada en el marc del delta de l'Ebre, "una crònica de la seua generació i també de l'anterior; és una gran epopeia a més a més d'una història personal". A més a més, "està ple d'idees sobre literatura, història, la societat; un llibre d'una gran ambició amb un llenguatge senzill i planer, escrit des del sentiment d'un xiquet". "Tot plegat el fa un llibre molt especial, un tresor", diu Rosales; una obra que l'editor compara amb un clàssic de la literatura catalana: *El quadern gris*, de Josep Pla. "Ambdós fan una operació semblant: fingir un llibre escrit des de la sensibilitat infantil o juvenil quan en realitat són uns gats vells i estan escrites per algú que té tota la saviesa del món".

La portada d'"Els homes de la terra i el mar" és una il·lustració de Miquel Paton.

TRADUCCIÓ AL CATALÀ El llibre que publica Proa és una traducció al català del llibre d'Arbó, que va ser escrit en castellà. Tot i que el mateix Arbó ja va traduir alguns capítols del llibre i els va presentar en forma de relat al recull *Narracions del Delta*, s'ha fet una traducció sencera del llibre, a càrrec de l'escriptor ebrenc Joan Todó (la Sénia, 1977).

La portada reproduïx una pintura del Delta de l'artista Miquel Paton, afincat a la Ràpita.

La presentació d'aquest redescobriments literari cinquanta-quatre anys després de la seua primera edició es farà en primícia aquest dissabte, dia 2 de maig, a l'Espai Arbó de la Ràpita i sortirà la venda el pròxim dimecres, dia 6 de maig. ■